

KATLIJK, DE HERVORMDE KERK

Het torenloze zaalkerkje dateert van omstreeks 1525. Het is opgetrokken van rooswinkels, een steensoort, die gedurende de eerste helft van de 16de eeuw de kloostermoppen verdrong. De muren van het schip en van het 5/8 gesloten koor worden gesteund door zware beren, die het kerkje een levendig aanzien geven. De vensters hebben oorspronkelijk alle een gemetselde middenstijl gehad. De westgevel, die van omstreeks 1600 dateert, doet denken aan die van een woonhuis. De puntgevel met een kleine trap is halverwege versierd met een fries van baksteenvlechtelingen.

In het opgaande werk, noch in de funderingen komt tuf- of baksteenpuin van een ouder kerk-gebouw voor. Mogelijk is de voorganger van het huidige kerkje van hout opgetrokken geweest.

Een voorganger was er in elk geval wel, want de parochie Katlijk dateert uit de Middeleeuwen. Het hoge terrein, waarop de kerk is gelegen, is een natuurlijke kop van hoogveen, een restant van een vergraven afzetting op de diluviale zandgronden.

De kerkrestauratie, die in 1978 in opdracht van de Stichting Alde Fryske Tsjerken werd uitgevoerd onder architectuur van Dubbeling Partners, heeft een conserverend karakter gehad. Dit is bijvoorbeeld duidelijk te zien aan de westgevel.

Interieur

Bij de restauratie is de preekstoel uit de koorsluiting teruggekeerd naar zijn oude plaats tegen de zuidgevel. Op verzoek van de plaatselijke bevolking is het eikenhout van het meubelstuk in zicht gebleven.

Onderzoek wees uit, dat de kansel mogelijk oorspronkelijk in oud-rose (appel-bloesem) geschilderd was.

Aan de zuidzijde zijn in de vloer een aantal stroopkleurige, geglazuurde estrikken gelegd. Het zijn restanten van de oorspronkelijke vloerbedekking. De hoofdkleur van het interieur is blauw geworden. De restauratie bracht vervanging mee van de vaste banken door verplaatsbare stoelen.

Twee voorname banken met overhuizing bleven aan de westzijde van de kerk voor de galerij gehandhaafd.

Klokkenstoel

De in 1930 geheel vernieuwde klokkenstoel, die naast de kerk staat, werd in 1979 gerestaureerd in het kader van de ruilverkaveling Midden-Tjonger. Onder het met pannen bedekte zadeldak hingen tot 1943 twee klokken van Cyprianus Jans Crans. Ze werden geroofd. In 1952 kwamen er twee nieuwe, die behalve voor het aankondigen van kerkdiensten en voor het beluiden ook nog gebruikt worden voor het St. Thomasluiden. Dit zijn hun opschriften:

Ik ha hjir mar in klokkestoel, gjin toer.
Dochs galmje ik de fjilden oer.
'Gjin libbensskipke leit goed fêst
as 't anker net yn Kristus rêst'.

1944
De Dúskers binne kommen
Hja ha d'ald klok hjir nommen'

1952
Nou ioech men my út mienskipsin.
'k Lied bliid myn lûd de himel yn.

S. ten Hoeve
1981

